

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Verus Ecclesiasticus Vocationem suam cognoscendi Avidus, Eidemqve Correspondendi Studiosus

Mansi, Giuseppe

Francofurti ad Mœnum, 1693

Cap. X. Ut digne, ac cum fructu accedamus ad altare, prærequiritur
optima præparatio, vivaque tanti sacrificii, illiusque excellentiæ
consideratio

urn:nbn:de:hbz:466:1-38106

ac devotione proficient laici seu sæculares, illeque ampliores de cælo gratiarum ac benedictionum depluet imbres, quorum obex ac obstaculum sunt irreverentia, ac indevotione nostrorum sacerdotum, qui deberent esse intercessores.

Caput Decimum.

Ut dignè, ac cū fructu accedamus ad Altare, prærequiritur optima præparatio, vivag, tanti sacrificii, illiusq, excellentiæ consideratio.

Vidimus in superioribus, cur debitum, congruumq; fructum non referamus ex frequentibus celebrationibus, causam esse, quod tanta mysteria, ea qua par est applicatione ac attentione non consideremus, exactaq; mentis indagine perpendamus: videamus quæso, quanta rationes Ephræm de sacer. nobis demonstret, qua intentione, quo ve ardore ille precatus fuerit, dum ad illud mysterium sese præpararet, eo ipso imitandi normam ac ideam proponens: *Genu posito, lacrymis, atque suspiriis oro, ut hunc sacerdotis thesaurum inspiciamus, thesaurum, inquam, his, qui dignè & sanctè custodiunt.* Et ut verum fatear, Sacrificium tam pretiosus est the-

thesaurus, ut pretium illius non solum
 ce explicari nequeat, sed nec mente compre-
 hendi, utpote in quo depositæ sunt omnes
 gratiæ cælestes, cunctaq; infinita Christi
 merita: Merito ergo dicit Sanctus ille, quod
 thesaurus sit, ait, *his, qui dignè, & sanctè
 studium.* Non obstantibus impensis illis
 infinitis, in sumptuosissima illa templi
 ca, à Salomone applicatis, ac consumptis
 nihilominus tamen Rex ille tam
 magnificus, quam profusus ac liberalis,
 honorem non habuit veræ ac realis præsentis
 supremæ Majestatis, quam nos omnino
 nostris habemus in manibus, imo & intra
 realiter, ac corporaliter sumimus. *Grande
 opus est, nec enim homini preparatum habet
 tio, sed Deo,* dicebat David, dum summas illas
 templi expensas congregaret: An non ergo
 multo major, multo accuratior, ac exquisi-
 tior esse deberet animæ nostræ apparatus
 summoque studio ac industria facta præpa-
 ratio, ad recipiendum ipsum Regem gloriæ.
 In directorio Octavii Frangipani olim
 scopi Tricariensis modus aliquis repetiti-
 singularis, ad fructuosam reddendâ frequen-
 tem celebrationem: *ut quotidiana, aut saltem
 frequenti hujus sacrificii repetitione, ac refectio-
 ne, magis, magisque in sacerdotali virtute*

solum vate crescat, augeatur, ac virili robore ac con-
 stantia firmetur, ut sacrificia quanto crebrius
 sunt omnia facit, tanto sanctiora faciat, quod fiet (ecce
 Christum modum) si animum suum Divino spiritu quo-
 tidie innovet, & ut novus homo, novusque sa-
 cerdos, quasi primo nunc sacrificaturus, ac no-
 vo peccatorum odio, novaque soli Deo deserendi
 voluntate, alacritate, ac constantia reviviscat.
 Et verò, plures ascetici Magistri punctum hoc
 attigerunt, ut nimirum quoties celebrandum
 est, id faceremus ea semper animi præpara-
 tione, qua ad primam dicendam missam nos
 accinximus, vel etiam quasi illa ipsa, quam
 iam celebrare volumus, foret ultima. Certum
 est (sed iis qui cum attentione sese sacrificio
 impendunt) quod cū illud non sit nisi re-
 presentatio mortis realis sacramentalis mor-
 tis Christi Salvatoris nostri, quam in monte
 Calvarie pro nobis sustinuit, debeamus sem-
 per in eodem, ultimum nostrum finem, ulti-
 mum agonem mortis habere præ oculis. Re-
 gales illæ nuptiæ, de quibus scribit S. Mat-
 theus, c. 23, *Fecit nuptias*, symbolum ac figu-
 ram fuerunt hujus Sacramenti, teste S. Thoma
 Aquin. *ibid.* Quinã autem fuerunt illi qui nu-
 ptis illis interfuerunt, qui sese in illis recrea-
 runt, ac deliciati sunt? *Ite ad exitus viarum,*
Et quoscumq; inveneritis, vocate ad nuptias, v. 9.
 Albertus Magnus in quodam Dominice illius

Sermone, 74. in qua Evangelium illud legitur, scribit: *Illi sunt in exitibus, qui mortem suam jugiter prospiciunt, & qui se credunt cotidie morituros; certe tales dignos se efficiunt ad Christi nuptias introire mereantur: quoniam que enim mortis sue efficaciter recordantur, vident esse continentes, patientes, & obedientes, & timentur semetipsos per veram confessionem, & contritionem peccatorum maculis expiare, & absque speciali divina ordinatione, dispo-*
S. Mater Ecclesia à spiritu sancto directa, antequàm ad altare ascenderet Sacerdos, præ hæc ex Psalmo diceret: Judica me Deus, & discerne causam meam, ut sciremus, accedentes ad altare, quod dum ad altare accedimus, ut in vino tribunali appropinquemus, eidemque nos judicandos sistamus: Ad illud Altare ille solus accedit, qui ad illud securus accedit, & sic inveniet vitam suam, qui in isto dispo-
causam suam: ita S. Augustinùs: in 7. 4.

Est & alia utilis, ac fructuosa dispositio, quam idem S. Doctor serm. ad Neoph. præcipit, ut nimirum vivaciter consideremus officium nostrum quod offerimus, quatenus illud ipsum (prout revera est) quod Christus æterno suo Patri obtulit in ara crucis, accipite in pane, quod pependit in cruce, & accipite de calice, quod manavit de latere Christi.

Decernitur etiam in Concilio Tridentino,
 Sess. 22. c. 11. illud quod hic innuit S. Augusti-
 nus: *Dilecta sponsa sua Ecclesia, visibile, sicut*
hominum natura exigit, reliquit sacrificium,
quo cruentum illud semel in cruce peragendum
representaretur. Ex memoria illa Passionis
 Redemptoris nostri, duæ ex mæ nobis obve-
 niunt utilitates, summique momenti com-
 moda: Primò, frænum fortissimum, quo
 retrahamur ab omni manda orum Dei trans-
 gressione: Hinc dicit Origenes: *in Ep. ad Rom. 6.*
Certum est, quia ubi mors Christi anima circum-
fatur, non potest regnare peccatum: est enim
tanta vis crucis Christi, ut si illa ante oculos po-
natur, nulla concupiscentia, nulla libido, nullus
favor subsistat, sed continuo ad ejus presentiam
totus ille peccati, & carnis fugetur exercitus.
 Alterum, quod ex illa recordatione referi-
 mus commodum, est, quod conformiter
 morti ipsius nos ipsos, membraque nostra
 mortificemus, offeramusque eadem, cum to-
 to homine, omnibu que viribus ac facultati-
 bus ejusdem, in holocaustum debite gratitu-
 dinis, ad obsequium illius, cui hostiam illam
 gratissimam immolamus, monente nos ad id
 apostolo, imo obsecrante: *Obsecro vos, ut*
rehibeatis corpora vestra, hostiam viventem,
sanctam, Deo placentem; eos Divinus Paulus
 sacerdo-

Sacerdotes esse statuit (ita ad propositum no-
 strum scribit S. Isidorus Pelusiota Lib. 3. Ep.
 qui non victimis & sacrificiis, sed omnibus
 tatis numeris persunguntur, atque è corporum
 suis purè ex se libant; pulcherrima enim
 ma est, puram mentem, & puram carnem
 re. Juxta Sancti hujus mentem ac judicium
 non est gratior, acceptiorque Deo vivens
 ctima, quam corporis nostri maceratio,
 purum illud, castumque servemus. Senten-
 am hanc efficaciter confirmat Hugo à S.
 ctore, Lib. 2. de claus. anim. c. 25, hinc verò
 Tria sunt sacrificiorum genera, unum Dom-
 ci corporis, alterum contriti cordis, tertium
 tificata carnis: oportet ergo precedere
 um humilitatis in mente, afflictionis in carnis
 habeatur devotio in Domini corporis conser-
 tione. De eodem mystico nostri ipsius
 cio loquitur etiam citatus Nazianzenus,
 dans se super præfato Apostoli dicto:
 tandem modo externum illud sacrificium
 magnorum mysteriorum exemplar præfati
 nimo illi offerrem, aut quomodo Sacerdotis
 bitum, nomenq; subirem, priusquam manuum
 actionibus consecrassem? Ingeniosa plane
 proposita hac nostra materia S. Cyprianus
 sideratio quædam; cap. 63. n. 11. Quomodo
 potandum vinum venire non potest, nisi prius
 rus calcetur, & prematur (idem plane

dicide pane) Sic nec nos sanguinem Christi
possumus bibere, nisi Christus prius calcatus
fuisse, & pressus, & calicem prius biberet, quem
credentibus propinaret. Ex quibus erudi-
mur, dignam ad bibendum calicem illum
præparationem esse, ut congruè tam partem
rationalem nostram quam sensitivam morti-
ficemus, exhibentes nos hostiam viventem. Ve-
nim, quantus non deberet ardere ignis in
illo nostro holocausto! Quantus non de-
beret exæstare Dei amor, ex fervida conce-
ptus meditatione excessivæ illius charitatis,
quam Christus Salvator noster nobis exhi-
bit in sacrificio isto admirabili, & Sacramen-
to verè abscondito ac tremendo? Audiamus
S. Joannem Damascenum, Lib. 4. Orth. Fid. c. 14.
piissimis devotisque verbis hæc nos docen-
tem: *Ardenti cupiditate ad eum adeamus,*
manibusque in crucis formam compositis, cruce-
que corpus suscipiamus, atque oculis & labiis, &
frontibus impositis, divini carbonis participes ef-
ficiamur, ut ignis desiderii in nobis insit, assum-
pta ea, que ex carbone oritur inflammatione,
peccata nostra exurat, & pectora nostra collu-
et, demusque operam, ut per divini ignis per-
ceptionem inardescamus, Dique efficiamur.
Gratissima quoq; aptissimaq; præparatio
est, ad altare illud accedere corde pacifico,
pleno charitate, unione ac concordia cū pro-
ximo,

ximo, & ideo supplicamus Agno illi mysterio
 quem sacrificamus, humiliterque ab illo
 mus, ut pacē nobis tribuat: *Dona nobis pax*
 Ille ipse Rex Pacificus, uti notat S. Cyrillus
Lib. 12. in Ioan. Ecclesie suae formam hanc
 mamque dedit, quam observari voluit
 cris congregationibus; *Salutat discipulos*
fitatā illā formā, Pax vobis, legem vobis
dam constituens Ecclesie filiis; quos fit, ut in
Etis potissimum conventibus, & Synaxibus,
ipsa mysterii initia, hoc invicem dicantur
 magno ergo exemplari illo derivatur
 le inter fideles observari solitus, cuius
 minit Tertullianus, quod non accederet
 orationem, aut ad sacra mysteria, nisi
 sibi invicem fuissent reconciliati; *Memoria*
preceptorum viam orationibus sternit ad ca-
lum, quorum praeceptum est, ne prius dis-
mus ad Dei altare, quam si quid discen-
offensa cum Fratibus contraxerimus, reconcili-
mus. Quid est enim ad pacem Dei accessus
sine pace? Ad debitorum remissionem
retentione? Quomodo placabit Patrem
in fratrem? Tertul. lib. de orat. c. 10.

Refert Valerius Maximus, *Lib. 2. l. 1.*
 fuisse Romanis, quod ad dissidentes
 ciliandos soliti fuerint instituere
 liquod convivium, illudque appellasse *Con-*

... illi my...
... ab illo p...
... nobis pa...
... at S. Cyr...
... am hanc...
... ri voluit...
... t discip...
... v: luti...
... o fit, ut...
... axibus...
... dicam...
... ivatur...
... cius &...
... accedere...
... ria, ut...
... i: Mem...
... sterni ad...
... prus al...
... id disc...
... mms, r...
... Des ac...
... ssonem...
... Patrem...
... c. 10.
... ib. 2. 1. 1.
... dente...
... ere sol...
... pellat...
... tia: ut si que inter necessarios querela esset orta,
... apud sacramensa, & inter hilaritatem animo-
... rum, fantoribus concordia adhibitis, tol-
... levantur. Ex quibus gravis quidam salm.
... 17. 38. t. 9. deducit admirabilem divinæ Provi-
... dentix dispositionem, quod homines omnis
... divina ignari promissionis, ultroneè, volen-
... tesque & tamen nescientes, sese disposuerint
... ad acceptandum illud sacrificium, quod post
... tot annorum defluxum curriculum, illis an-
... nuntiari debebat, & appellari Eucharistia, ut
... symbolicam videntes nominis corresponden-
... tiam, parem quoque ejusdem sperarent effe-
... ctum, ac cum eadem pacis concordiaque cu-
... rac studio, ad illam sese compararent, ac co-
... nacerentur accedere. Nolo sub silentio præte-
... riteid, quod quidam eruditus author *Lil. Gi-*
... *ral. ser. Deor. 17.* attestatur, etiam apud Ethni-
... cos convivium illud non fuisse appellatum,
... Charistia, sed Eucharistia, ita enim se legisse
... in originalibus, magisque emendatis Valerii
... exemplaribus. Sed quidquid sit de denomi-
... natione illa, certum est quod apud sacramen-
... ta, deponere omnem rancorem, advertitq;
... libiliter Beda, quod dum Salvator noster a-
... geret de Eucharistia, Judæi, tanquam indigni,
... ere solent incapaces cibi illius pacifici, ac escæ recon-
... ciliationis ac concordia, summè inter se fue-
... rint

rint altercati, ac discordes: *Litigabant
Judæi ad invicem dicentes, quomodo poterit
nobis carnem suam dare ad manducandum?*
*Quia panem concordia non intelligebant, nec
mere volebant.* Beda in Joan. 6.

Ut incarnata divīna sapientia, inter ho-
les stabiliret pacem ac concordiam, non ali-
singulari mysterio, pro sacratissimi corporis
ac sanguinis sui consecrationis materia
panem & vinum, nam ut recte observat
Doctor Angelicus; *Q. 19, ar. 13. Par. 1. 11. Panis
fitur ex diversis granis, & vinum fitur ex
diversis uvīs, quæ tamen omnia simul con-
unt, & ununtur; huic non absimile docet
Cyrillus: in Ioan. cap. 36. Suo corporis
per communicationem mysticam breadunt, &
secum, & inter nos unum corpus efficit.*

In illa erant unione electi illi amantissimi
que Ecclesiæ primitivæ Christiani, de qua
scriptum habemus, fuisse *cor unum, & mensura
una*, quod nulli alteri adscribi potest
tribui, quam quotidianæ, quam frequen-
bant communioni, eratque communio
dortū illud, quod zizania infernalis in
tardabat, arcebatq; , qui homicida erat in
tio, tentabatq; illā seminare in agro Domini.
Hinc S. Gaudentius Tract. 2. in ex. Sacramentum
illud appellat: *Contra venena Diaboli
medicinam sempiterni tutaminis.* Et hoc

Religiosos nostros, qui cum statutorum ac regularum suarum exacta observantia in una domo degunt, ex frequenti Divinissimi illius cibi usu, videmus commorari in summa pace ac concordia, non obstante diversitate climatis, genii, nationis, ætatis, qualitatis &c. *Quibus unus panis est* (habemus in S. Cypriano de Cæn. Dom.) *unum est corpus, & omnium unum cor.*

Hic etiam videtur alludere S. Paulus Apostolus, I. Cor. 10. v. 16. dū hæc scribit Corinthiis: *Calix benedictionis cui benedicimus, nonne communicatio sanguinis Christi est? Et panis quem frangimus, nonne participatio corporis Christi est? Quoniam unus panis, & unum corpus multi sumus, omnes qui de uno pane, & de uno calice participamus.* Hinc in sacris canticis sponsa, optime cognoscens verū charitatis ordinem, in celestis illius cibi edoceri dispensatione, ait: *Introduxit me Rex in cellam vinariã, ordinavit in me charitatem, hæcque erga Deū & proximū bene ordinata charitas, causa fuit cur ad cellam illam fuerit admissa, ac introducta, ac experta fuerit.* Eff. ctus illos, quos deinde enarrat: *Exultabimus, & letabimur in te, supra quæ verba scribit Paschasius: Lib. de Car. & Sang. c. 11. Exultant fideles, dum se intelligunt ad tantam unitatem Christi sociatos per gratiam, & ad tantam flagrantiam charitatis provecctos,*

Maxi-

Maximè opportunè , postquam Christus
 Dominus instituit sacrificium istud, ita
 Aeterno Patri suo supplicavit, ut novellam
 se institutam plantationem suam Ecclesiam
 dignè dignaretur conservare, ac Ecclesiasticos
 cos jam à se promotos, ac unioni, chari-
 tative fraternae destinatos, in eadem iugiter
 vellet firmare : *ut sint unum* (ita dicit Sa-
 annes 17. v. 23.) *sicut & nos unum sumus.*
in eis, & tu in me, ut sint consummati in me.
 Et ut unionis illius in tota Ecclesia indispen-
 sibile permaneret præceptum, promulgavit
 ipsum expressa hac Evangelica, ac irretrahibili
 ordinatione: *Matth. 23. Si offers munus tuum ad*
Altare, & ibi recordatus fueris, quia frater tuus
habet aliquid adversum te, relinque ibi munus tuum
ante altare. & vade prius reconciliari fratri tuo,
& tunc veniens offeres munus tuum.
 Hic oportet reflectere, quod non dicat, si
 habes aliquid adversum fratrem, sed si frater
 aliquid adversum te, ut denotetur, quia cum
 cunctis suis in actionibus gerere debet
 Ecclesiasticus, ne vel minimam offensam faciat
 proximo, sed conformiter monito Apostoli
 sine offensa omnibus. Putat Origenes sub huius
 Ecclesiasticorum, continuo in domo Dei perman-
 entiũ verbũ illud Prophetæ esse prolatum. *Ego*
autem sicut oliva fructifera in domo Dei, quia domus

m Christi
 tud, ita
 novell
 ecclesia
 Ecclesia
 , ch
 lem ju
 dicit S
 mu.
 i in
 indilpe
 vulgat
 retrage
 me
 frater
 sibi
 cillari
 raris
 icat, s
 ater
 qua
 beat
 am
 post
 sub
 ei
 olati
 s, qu
 ov

vili comparasset, statim subjicit magnus Do-
 ctor ille, *Hom. 3. in c. 23 Lev. in quibus indicium*
pacis ostenditur neque enim accepta Leo pos-
sunt esse operatua, nisi in pace peragantur.
 Comque sacrificium hoc excellentius sit, quã
 ulla alia res in mundo possit excogitari, ni-
 hilominus omitri debet, licet pro quacunque
 magna persona, aut urgente negotio foret
 choatum; eo ipso enim, *Honorem eum de-*
ficii, dum in proximo charitatem requirit, in-
quit Chryostomus, Hom. 16. in Matth. Est e-
um Pax illa donum, quod mundus dare non
possit, ideoque ordinavit Ecclesia, ut ante-
quam se ipsum in sacrificio comunicaret, Sa-
crados diceret: Domine Jesu Christe, qui di-
casti Apostolis tuis, pacem relinquo vobis, pa-
cem meam do vobis &c. & in fine vult, ut pera-
mus conservari pacem & unionem inter nos
iplos, nec permittit abire past. s sacratissi-
mo Sacramento, quin curet illos pacis ad-
moneri, eamq; illis apprecari, dum receperunt
filium Dei, Regem Pacificum, ut ita consequen-
ter appareat, eos esse ipsius domesticos.
 Certum est, efficacius medium ad concili-
 andam pacem ac concordiam reperiri non
 posse, quam considerare Deum illum, qui
 ad nos venit, eum ipsum esse, quem nos toties,
 & tam graviter offendimus, cujus amicitiam
 in-

ingratissimè rejecimus, mortalibusque
 etis nostris summa injuria, ac ignominia
 cimus, qui tamen iis omnibus non oblitus
 bus, tam benignè nos iterum recepit
 tiam, omnia condonavit, & instar amantissimi
 mi illius Patris Evangelici, nobis prodigiosa
 liis suis stolam primam restituit, instituit
 sumptuosissimam hanc sacri corporis ac
 guinis sui cœnam, dumque in cruce primò
 illud sacrificium finiisset, nihil magis curavit,
 quam ab æterno Patre suo, suis pro
 fixoribus petere veniam, ac remissionem
 vissimi patrati delicti.

Horrendum est, quod refert Matthæus
 risus contigisse sub Conrado Imperatore in
 quodam solemnè die Pentecostes, in
 Seraph. orta namque inter primarios
 Ecclesiasticos gravissima dissensione,
 tiam ad arma & verbera deventu fuerant
 Cæsaris interveniente autoritate, compo
 taliter qualiter inter partes litigantes
 processum fait ad celebrandam solem
 Spiritu sancto missam, dumque ante
 lium cantaretur in Choro à Cantoribus
 sus alicujus prosæ in Ecclesia illa pro
 mnitate usitatæ: *Hunc diem gloriosum*
 auditi sunt Dæmones extra voce multo
 gis sonora clamantes, ac cum júbilo
 ces, Archepiscopus, positus, pœnis relictis, templi sumptibus, que ul
 quomodo, nō multo
 e contra, júbilus
 Nutritus
 ritus
 ardus
 humili
 dat gra
 eique
 qui op
 alio un
 quam
 allicere
 que S.
 efficaci
 miliano

tes: *Hunc diem bellicosum ego feci.* Ad quas voces, omnibus in stuporem raptis, insinuavit Archi-Episcopo celebranti Imperator, ut deposita tantisper planeta, publica primo fieret penitentiae demonstratio, pro offensi Numinis reconciliatione; quâ peractâ summa cum lachrymarum effusione, quæ ipsum totius templi aspergerent pavementum, iterum resumpta fuerunt sacræ Missæ solemnia, & absque ulla ulteriori perturbatione finita. Ecce, quomodo ubi non est unio, per sacra illa mysteria, non solum non impetratur Dei assistentia, multo minus quod exaudiamur ab illo, verum contra Dæmonum excitatur improperium, júbilus illis nascitur, & exultatio.

Nutrix, ac mediatrix pacis ac unionis, Charitasq; fraternæ, est humilitas, dicit S. Bernardus: *Ep. 42. Ut castitas seu charitas detur, humilitas meretur, quoniam Deus humilibus dat gratiam.* Hac sane virtute muniat sese, in eaque fortiter fundet quilibet Ecclesiasticus, qui operat in corde suo Deum recipere, nec alio unquam manet aut divertit, requiescitve, quam *super humilem.* Dum ad se invitaret, alliceretque Deum, magnum illud excellensque S. Augustini ingenium, aptius medium, efficaciusq; reperire non potuit, quàm eipsum humiliando, planeque indignum reputando: *An-*

Cc

gusta

gusta (dicebat ille Conf. l. 1. c. 5.) est domus mea mea, quo venius ad eam, dilatetur ab Ruinosa est, refice eam; habet, qua offendit oculos tuos, fateor, & scio. Sed quis mundam eam, aut cui alteri prater te clamabo. Ab cultis meis mundame Domine, & ab aliis parce servo tuo. Solebat S. Franciscus Bonaventura antequam ad altare accederet, se se intimè colligere efficaci aliqua fervidaque oratione cognitionis sui ipsius, dumque in sacro altario sacrificio pervenisset usque ad consecrationem sacræ Hostiæ, seipsum recognoscens tanquam Judam alterum qui Christum tradideret, magno tum suspirio, gemituque dicebat: venit hora, & nunc est, & filius hominis tradetur in manus peccatoris. Imitabatur in hoc sensum summæ humilitatis, alterius sancti Francisci Assisiani, qui quanta cum humilitate, animique submissione se se disponeret recipiendum sacratissimum Jesu Christi corpus, explicavit in quadam sua epistola in 12. cordis sui declarans sensa, hunc in modum: O suprema dignatio, o sublimitas humilitatis, Dominus universitatis, Deus, Dei filius, humiliet, ut pro nostra salute, sub modica forma se abscondat. Quam dignationem considerat S. Augustinus, in Ps. 33. pulcherrimum inde elicit humilitatis documentum, quod

Dei filius submittat sese manibus hominum
 sub tantillis panis ac vini speciebus : Unde
 commendavit corpus, & sanguinem suum? Pe-
 trus ipse S. Doctor? De humilitate sua, nisi enim
 esset humilis, non manducaretur, & biberetur.

Dixit S. Spiritus, Ecclesie sponsae suae, ut
 sacrae communioni praemitterentur verba il-
 la : *Domine non sum dignus*, cujus antiqui u-
 sas vestigia reperimus in Origene, Hom. 5. in Sii.
 quando *Sanctum cibum*, illudque inconsum-
 ptum accipitis epulum quando *vita pane*, & po-
 tui frueris, *manducas & bibis corpus, & san-*
guinem Domini, tunc Dominus sub lectum tuum
ingreditur. Et tu ergo humilians te ipsum, in-
 vitaris hunc Centurionem, & dicito, *Domine*
non sum dignus &c. ubi enim indigne ingredi-
 tur, ibi ad iudicium ingreditur accipienti, ubi
 autem humilitatem reperit, indignè ibidem
 non ingreditur : Legimus propterea in vita
 simulæ Dei sororis Franciscæ Farnesæ, Nicol.
 in vita. l. 4. c. 2. quæ communicatura, dum
 daret præfata verba, *Domine non sum dignus*,
 proferri, sese quodammodo voluisse annihili-
 are, ex summo suæ humilitatis sensu, ideoque
 coopertam semper habebat faciem, ne vide-
 retur aut notaretur ingens lachrymarum co-
 pulchritudo, quam profundebat, iisque vultum suum
 rigabat.

Sanè verissimum est, quod dicit S. Bern-
 dus, quod perperdens aliquis attentè ve-
 rem illam, Filium nempe Dei assumpsisse,
 bam mortalitatis nostræ, & supra hoc
 ipsum in cibum porrigere mortalibus, nec
 men coram ipso se humiliare, hoc ipso
 similem, imo pejorem esse jumentis. *Omnia
 da Dei miseratio, verbum Carnem, cinerem,
 cinerem, figulus lutum, vite mortificatio
 duit, ut jumenta manducarent panem An-
 rum, De cæna Dni. Similiter stupet hoc,
 bis non nihil diversis venerabilis Guera-
 Abbas serm. 4. de Nativ. totus que admiratio-
 ne quasi raptus dicit: *Que unquam creata
 tas simile aliquid habuit hujus presentis
 temporis, quando panis Angelorum omnino
 bens saporem suavitatis, & omnium delicia-
 rum apponitur etiam jumentis! Si ergo
 Ecclesiasticus sibi ponat ob oculos, ut
 repræsentet suam indignitatem, si consideret
 quam sit vilis per naturam, multo autem
 gis vilitatem suam auxerit per excel-
 vissimos, enormia peccata, ac quod
 se commissa scelera, in mentem revelet
 signem lectionem illam, quam magnus
 dam Asceticus Magister Coll. 22. cap. 7. scri-
 bit: *Tanta cor nostrum vallare debet
 humilitatis custodia, ut hanc definitionem***

petua sensuum stabilitate teneamus, nequaquã
 nos posse ad tantum purificationis meritum per-
 venire, ut si hac, quæ supra dixi, per Dei gra-
 tiam omnia fecerimus, indignos tamen nos com-
 munionem sacri corporis esse credamus. Quia
 celestis illius Manna tanta majestas est, ut ne-
 mo hac lutea carne circumdatus per suum me-
 ritum ejus edulium, sed ex gratuita Domini
 largitate percipiat.

Ita ergo firmare nos debemus in confi-
 deratione hujus lutei vasis nostri, ut con-
 stanter intendamus illud per virtutem, probi-
 tatem ac honestatem transmutare, in splen-
 didum purissimumque aurum: Paremus le-
 gimus (sunt verba Philonis lib. de Cherub.) ita ut
 detur futurum Dei habitaculum. Atque pro
 illa præparatione notetur id, quod cuidam
 non adeo decorè honestèque viventi dicebat
 S. Augustinus: Mutet ergo vitam, qui vult
 accipere vitam: nam si non mutat vitam, ad ju-
 dicium accipiet vitam. Salubrem omnino
 eruditionem deducit Origenes ex præcepto
 illo divino circa sacrificium dato, in libro Le-
 viti: Manducabunt ea in loco sancto, dicitque
 sic præfigurari puritatem, quacum vivere de-
 beant Sacerdotes novæ legis: Locus sanctus
 commentatur, Hom. 13. in Levit. anima est pura, in

qua loco edere nobis mandatur cibum
 Dei: & post pauca: Cum acceperis
 mysticum, in loco mundo manduces eum,
 est, ne animâ contaminatâ, & peccatis
 tâ Dominici corporis Sacramenta percipias

Summa indiget munditia cor illud,
 sponsum illum debet recipere, qui palat
 inter lilia, quique dum in mundum humo-
 nire dignatus est nullam aliam voluit hanc
 matrem, quam eam quæ simul esset virgo
 rissima, neque alium putativum Patrem
 talem, qui pariter in dono puritatis ac-
 tatis emineret, & hinc infert B. Petrus
 cardinalis Damianus; *Opus. 17. cap. 3. Si Re-
 ptor noster tantopere dilexit, floridi patris
 integritatem, ut non modo de virgine nati-
 nasceretur, sed etiam à nurricio virgine
 Etaretur, & hoc cum adhuc in terris
 tur, quomodo obsecro tractari vult corpus
 cum jam immensus regnet in caelis?*
 tiffimum maximèque heroicum factum
 à suprema Divina sapientia inspiratum
 cratissimæ virgini ordinis Carmelitarum
 riæ Magdalenæ de Pazzis, Puccini in
 P. 1. c. 3, quod, dum vix undennis
 die Jovis summum perpenderet
 rem, quem benedictus JESUS nobis
 buit, semetipsum donando in illo Sa-
 ma

mento, quidque condignum pro gratiarum
 actione reponere posset tanto beneficio,
 statim mirabili cum affectu Domino Deo su-
 am voverit virginitatē : Nimirum dono tam
 eximio corpus suum disponere gestiebat, ut
 salvatorem suum, suo in corde reciperet, tan-
 quam in templo castitatis ac puritatis. *Cum*
purificaverit se ab omni inquinamento carnis &
morum, inquit Origenes, loco cit. tunc locus
sandus effecta, capiat panem illum, qui de caelo
descendit.

Studeamus ergo Sacerdotes, in moribus,
 affectibus ac operibus ita esse puri ac casti, ut,
 sicut dicit Beatus Algerus, *Lib. de Sacr. cap. ult.*
angelicam in terris vitam ducamus, quatenus
castitatis munditiâ corde & corpore, Christi si-
mus munditia conformes, simul conversatione
coelestes, quia panis Angelorum, non nisi Ange-
lice vita est stipendium, eâque curâ, quam re-
quirit tale ministerium, perpendamus instru-
ctionem illam singularem Theophanis Nice-
ni Ep. 3. Cum nemo carnis vinculis detentus,
verè dignus administrator horum supernatura-
rum mysteriorum inveniri possit (etenim & An-
gelis ipsis desiderabilia hac sunt. & formidanda)
puritatem saltem quam acquirere hominibus
datur, contemnere aut rejicere, nec pro viribus
emari Salvatoris in terris vita institutum, imi-

randum sibi proponere, id certe ingrati
 animi, divinarumque rerum contemptum
 ideoque intolerabili supplicio dignum. C
 namque multum datum est, multum etiam ex
 getur ab eo.

Advertit iterum S. Laurentius Justiniani
 opus esse pro digna ad hoc augustissimum
 cramentum præparatione ut tora Sacerdoti
 vita ita sit ordinata, eaque semper polleat
 ritate niteatque candore, qui ab eo exurgit
 qui tractat, recipitque Christum, nec sufficit
 si hoc solū luceat in exterioribus, quibus
 piis devotisque moribus & actionibus, sed
 debent illa omnia fundata esse in una vera
 realique vita: *Et si devotio plurimum in sacra-*
ramento conferat, tamen prius vita commo-
dabilis habenda est, deinde de votio, non vita
sine devotione multum confert, absque vero de-
votio nihil. De disc. & perf. Mon. conu. c. 9. hinc
 punctum quia optime percipiebat sancti-
 le homo, de quo eminentissimus. Carolus
 L. de disc. spir. dicit, quod fuerit verè Sanctus
 & Sanctorum scientia plenus, Philippus. Non
 ideo continuo inculcabat, quod digni-
 dem exactaque præparatione semper debet
 mus studere accedere ad altare, ac subire
 bat, Sacerdotem tali modo debere vitare
 ut omni hora, quantum ad conscientiam

paratus sit ad celebrandum. Nec differt ab hoc multum, modus ille quo vivebat S. Franciscus de Sales, docebatque omnes Sacerdotis actiones ita debere esse constitutas, ut sint quaedam ad Missam præparationes, & ad illam semper directæ. *Phos. in ejus vita comp.*

Tandem monet S. Augustinus: *Providete, ne lingua loquendo, qua vocat de cælo Filium Dei, contra Dominum loquatur, & ne manus, que intinguntur in sanguine Christi polluantur in sanguine peccati.*

Caput Undecimum.

Agitur contra eos qui à frequentiori abstinent celebratione, diversa que exinde provenientia mala proponuntur.

Si verū sit, prout est extra omne dubiū, quin sit tale, quod è frequenti ad altare accessu, summa illa, superioribus capitibus enarrata proveniant bona, ac commoda, capere nequeo, quænam causâ sit, quod plures Sacerdotes aversionem quandam præ se ferant à quotidiana celebratione: Omnibus notissimus est aphorismus ille; *Omnis nauseatio mala, panis autem pessima.* Sinistra valde omen est, dum quis in gravi aliqua indi-

Cc 5

spoli-